

YDS Zamanlar ve Zaman Uyumu

Zaman uyumu kuralları, cümledeki zaman ipuçları ve geçmişe dair modal'lar

12 madde

Since · by the time

Modal + have V3

Zaman sorularını nasıl çözmeli?

1. Cümledeki zaman ifadesini bul (since, by 1900, over the past decade); seçeneklerde ona uyan zamanı ara.
2. Zaman bağlaçlı cümlelerde iki tarafın zaman uyumunu kontrol et; uyumsuz seçenekleri ele.
3. Eledikten sonra cümleyi anlamıyla birlikte bir kez daha oku: kurallar seçenek elemek içindir, mutlak değildir.

Tablodaki kalıp ve kelimelerin ÖSYM sınavlarında çıktığı ya da ne sıklıkta çıktığı iddia edilmez. Örnek cümleler YDS Matik için yazılmıştır; çıkmış sorulardan alınmamıştır.

Zaman uyumu: temel kurallar (4)

Zaman bağlacı (when, as soon as, after, before, until) içeren cümlelerde iki tarafın zamanı birbiriyle uyumlu olmalıdır.

Yapı / ipucu	Kural	Örnek cümle	Çevirisi	Dikkat
Present ↔ Present / Future	Ana cümle present ya da future ise zaman bağlaçlı yan cümle present olur.	<i>As soon as the satellite enters the upper atmosphere, ground stations receive its data.</i>	Uydu atmosferin üst katmanına girer girmez yer istasyonları verilerini alır.	Zaman bağlaçlı yan cümleye will gelmez: when it arrives, when it will arrive değil.
Past ↔ Past	Ana cümle past ise yan cümle de past grubundan olur (V2, was/were V-ing, had V3).	<i>Before the printing press was invented, monks had copied manuscripts by hand.</i>	Matbaa icat edilmeden önce keşişler el yazmalarını elle kopyalardı.	Bir taraf geçmişteyse diğer tarafta present perfect ya da will içeren seçenek genellikle elenir.
since + V2, present perfect	Since geçmişteki başlangıç anını verir; ana cümle present perfect olur.	<i>Since antibiotics were introduced in the 1940s, child mortality rates have fallen sharply.</i>	Antibiyotikler 1940'larda kullanılmaya başlandığından beri çocuk ölüm oranları büyük ölçüde düştü.	Since + V2 kısmı başlangıç anıdır; ana cümleye V2 gelmez.
by the time + V2 / V1	By the time + past → ana cümle had V3. By the time + present → ana cümle will have V3.	<i>By the time the firefighters arrived, the fire had destroyed the warehouse.</i>	İtfaiye geldiğinde yangın depoyu çoktan yok etmişti.	Until ise eylemin o ana kadar sürdüğünü anlatır; bitmişliği vurgulamaz.

Cümledeki zaman ipuçları (4)

Bu ifadeleri gördüğünde seçeneklerde hangi zamanı araman gerektiğini gösterir.

Yapı / ipucu	Kural	Örnek cümle	Çevirisi	Dikkat
by + geçmiş tarih	had V3 (past perfect)	<i>By the end of the nineteenth century, steam technology had transformed shipping.</i>	On dokuzuncu yüzyılın sonunda buhar teknolojisi denizciliği çoktan dönüştürmüştü.	In 1900 derse V2; by 1900 derse 'o tarihe kadar' anlamıyla had V3 aranır.
by + gelecek tarih	will have V3 (future perfect)	<i>By 2050, electric vehicles will have replaced most petrol cars in large cities.</i>	2050'ye kadar büyük kentlerde benzinli araçların çoğunun yerini elektrikli araçlar almış olacak.	Gelecekteki bir tarihe kadar tamamlanmış olacak işi anlatır.
over / in / for the past / last + süre	have/has V3 ya da have/has been V-ing	<i>Over the past three decades, global temperatures have risen at an unprecedented rate.</i>	Son otuz yılda küresel sıcaklıklar eşi görülmemiş bir hızla arttı.	Geçmişten bugüne süren bir süreç anlatır; çoğunlukla V2 yerine present perfect gelir.
initially / originally ... now	İlk kısım V2, bugünü anlatan kısım V1 ya da present perfect	<i>Initially, scientists considered the particles harmless; however, recent evidence shows they can damage cells.</i>	Başlangıçta bilim insanları bu parçacıkları zararsız sanıyordu; ancak yeni kanıtlar hücrelere zarar verebildiklerini gösteriyor.	Eski inanç geçmiş zamanla, bugünkü bilgi present ile verilir.

Geçmiş dair modal'lar (modal + have V3) (4)

Geçmiş hakkında çıkarım, olasılık ve eleştiri bildiren yapılar.

Yapı / ipucu	Kural	Örnek cümle	Çevirisi	Dikkat
must have V3	Güçlü çıkarım: yapmış olmalı	<i>The walls were breached from the south; the invaders must have used the dry riverbed.</i>	Surlar güneyden aşılmıştı; saldırganlar kurumuş nehir yatağını kullanmış olmalı.	Olumsuz çıkarım için can't have V3 ya da couldn't have V3 kullanılır; mustn't have V3 bu anlamda kullanılmaz.
may / might / could have V3	Olasılık: yapmış olabilir	<i>No trace of the team was found on the main trail; they may have taken a different route.</i>	Ekibin ana patikada hiçbir izi bulunamadı; farklı bir yol izlemiş olabilirler.	Kesinlik bildirmez; must have'den zayıftır.
should have / ought to have V3	Eleştiri: yapmalıydı ama yapmadı	<i>The authorities should have evacuated the valley before the flood.</i>	Yetkililer vadiyi selden önce boşaltmalıydı.	Olumsuzu shouldn't have V3: yapmamalıydı ama yaptı.
could have V3	Kaçırılmış fırsat: yapabilirdi ama yapmadı	<i>The diplomat could have negotiated a truce, but he chose to wait.</i>	Diplomat ateşkes için görüşebilirdi ama beklemeyi seçti.	Olasılık anlamındaki could have ile karışmasın: hangisi olduğunu cümlelerin devamı gösterir.

Daha fazlası YDS Matik'te

4.612 kelime kartı, 57 gramer dersi, 109 renkli cümle analizi ve 916 özgün deneme sorusu tek uygulamada. Kelimeler aralıklı tekrarla çalışılır; uygulama internetsiz de çalışır.

Google Play'den indir

Diğer kaynaklar

Bu belge YDS Matik (LUSGA LTD) tarafından hazırlanmıştır. YDS Matik, ÖSYM, YÖK veya başka bir resmî kurumla bağlantılı değildir; sınav kuralları için ÖSYM'nin güncel kılavuzlarına bak. Bağlantı: <https://ydsmatik.com/kaynaklar/yds-zamanlar-ve-zaman-uyumu/>